

Tko mari za mišljenje drugih? Medijacijska uloga straha od negativne evaluacije u odnosu između crta Mračne tetrade i perfekcionista online selfa

Bojana M. Dinić

Odsek za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija

Sažetak

Cilj je ovoga istraživanja bio ispitati odnos između crta Mračne tetrade i strategije *online* samoprezentiranja povezane s perfekcionista online selfom, uz ispitivanje medijacijskoga učinka straha od negativne evaluacije na taj odnos. Na uzorku od 320 sudionika iz Srbije (63.4 % ženskoga spola) u ranoj odrasloj dobi (18 – 25 godina) primijenjene su srpske adaptacije Kratke Mračne tetrade, Kratke skale straha od negativne evaluacije i Skale perfekcionista online selfa. Rezultati medijacijske analize pokazuju da makijavelizam i (grandiozni) narcizam imaju izravne pozitivne učinke na sklonost perfekcionista online selfu i pokazuju neizravne učinke preko straha od negativne evaluacije. Narcizam je pozitivno povezan s perfekcionista online selfom preko nižega straha od negativne evaluacije. Drugim riječima, što je narcizam viši, to je strah od negativne evaluacije niži, ali istodobno je izraženija i sklonost perfekcionista online selfu. S druge strane, makijavelizam je pozitivno povezan s perfekcionista online selfom preko izraženijega straha od negativne evaluacije. Usto, psihopatija je negativno povezana s perfekcionista online selfom preko nižega straha od negativne evaluacije, dok sadizam nije ostvario značajan ni izravni ni neizravni učinak. Rezultati pokazuju diferencirane obrasce povezanosti crta Mračne tetrade sa strategijama perfekcionista online selfa te ističu diferenciranu regulatornu ulogu straha od negativne evaluacije u kreiranju digitalnoga identiteta.

Ključne riječi: Mračna tetrada, Mračna trijada, samoprezentiranje, perfekcionista online self, strah od negativne evaluacije

Uvod

Crte Mračne tetrade skup su socijalno averzivnih crta čije su središnje karakteristike nedostatak afektivne responzivnosti, odnosno bezosjećajnost, te manipulativan interpersonalni stil (Dinić i sur., 2020). Izvorno je predložen koncept

Bojana M. Dinić <https://orcid.org/0000-0002-5492-2188>

✉ Bojana M. Dinić, Odsek za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Dr. Zorana Đinđića 2, 21 000 Novi Sad, Srbija. E-adresa: bojana.dinic@ff.uns.ac.rs

Mračne trijade (Paulhus i Williams, 2002) koji obuhvaća tri socijalno nepoželjne crte: supklinički narcizam, koji se u okviru Mračne trijade najčešće odnosi na grandioznu dimenziju narcizma obilježenu idejama superiornosti, dominacije i doživljajem zaslužene povlaštenosti; makijavelizam, koji uključuje ciničan i pragmatičan pogled na svijet te sklonost eksploataciji i manipulaciji drugih radi osobne koristi; te supkliničku psihopatiju, obilježenu nedostatkom kajanja, krivnje i empatije, uz sklonost impulzivnomu i antisocijalnom ponašanju. Kasnije je toj konstelaciji dodan supklinički, odnosno svakodnevni sadizam, koji se odnosi na uživanje u promatranju ili izazivanju patnje i boli kod drugih, čime je Mračna trijada proširena i predložena je Mračna tetrađa (Chabrol i sur., 2009). Iako mračne crte dijele „mračnu jezgru” i međusobno su povezane, svaka zadržava svoje jedinstvene karakteristike. Tako je za makijavelizam karakteristično strateško i dugoročno planiranje, za narcizam grandiozna slika o sebi, a za psihopatiju dezinhibicija, odnosno slaba kontrola ponašanja (npr. Dinić, Constantini i sur., 2025).

S obzirom na njihovu zajedničku sklonost manipulaciji, nameće se pitanje kako su mračne crte povezane sa strategijama samoprezentiranja. Jedna skupina istraživanja pokazuje da se osobe s izraženijim antagonističkim tendencijama manje brinu o dojmu koji ostavljaju na druge te da su iskrene u svojem nastupanju i da ne koriste manipulativne taktike samoprezentiranja. Tako je utvrđeno da su sve crte Mračne trijade, a posebno makijavelizam, pozitivno povezane sa samoprocijenjenom iskrenošću (Galán i sur., 2023). Slično tomu, makijavelizam i psihopatija pokazali su negativnu povezanost s tendencijom upravljanja dojmom (strategija manipulacije slikom o sebi, gdje se osoba nastoji prikazati u socijalno poželjnome svjetlu), dok je jedino narcizam bio pozitivno povezan s tom tendencijom (Kowalski i sur., 2018; Rauthmann, 2011).

Međutim, druga skupina istraživanja pokazuje da se kod svih mračnih crta može uočiti sklonost manipulaciji načinom prezentiranja sebe, tj. tendencija prezentiranja u boljem svjetlu. Primjerice, utvrđeno je da je narcizam snažno pozitivno povezan s perfekcionistačkim samoprezentiranjem i prikrivanjem mana, dok su makijavelizam i psihopatija također pozitivno povezani s tom tendencijom, ali nisko (Klerks i sur., 2024). Druga istraživanja provedena na sportašima (González-Hernández i sur., 2023) i mladim odraslima (Čopková, 2023) potvrđuju umjerene do visoke korelacije među crtama Mračne trijade i različitim aspektima perfekcionistačkoga prezentiranja, uključujući rigidni perfekcionizam. Dodatno, pokazano je da je narcizam općenito povezan s perfekcionistačkim prezentiranjem, pri čemu specifične dimenzije narcizma pokazuju različite obrasce povezanosti s pojedinim aspektima perfekcionistačkoga prezentiranja (Schneider i sur., 2025). Naime, grandiozni narcizam, koji karakteriziraju visoko samopouzdanje, osjećaj superiornosti i iskorištavanje drugih, povezan je s perfekcionistačkim očekivanjima od drugih ljudi. S druge strane, vulnerabilni narcizam, koji karakterizira krhko samopouzdanje te osjetljivost na kritiku i odbacivanje, povezan je s percipiranim perfekcionistačkim očekivanjima drugih, odnosno sa socijalno propisanim normama.

Objekti dimenzije narcizma podjednako su povezane s postavljanjem visokih standarda za sebe, praćenim samocenzurom vlastitoga ponašanja (Schneider i sur., 2025).

Na temelju navedenih nalaza može se pretpostaviti da su narcizam, a djelomično i makijavelizam, povezani s tendencijom predstavljanja u što boljem svjetlu. Osobama s višim razinama narcizma važno je biti u središtu pažnje i izazvati divljenje drugih, stoga vode računa o tome kako se prezentiraju da bi kod drugih pobudile upravo divljenje i poštovanje koji su im potrebni. Pokazano je da drugi osobe s višim narcizmom doživljavaju kao karizmatične i zabavne (Deluga, 1997). Međutim, takvi su učinci uglavnom kratkotrajni i najizraženiji su u ranim fazama izgradnje socijalnih odnosa, primjerice, intimnih veza (Campbell i Campbell, 2009). S vremenom drugi imaju više prilika upoznati osobe s izraženijim narcizmom, kao i njihovu toksičnu interpersonalnu prirodu, što dovodi do nezadovoljstva u odnosima, izbjegavanja i, naposljetku, prekida odnosa. Slično tomu, za makijavelizam je karakteristična težnja statusu, moći i dominaciji te izgradnja socijalno poželjne reputacije u društvu. Osobe s višim makijavelizmom brinu se o vlastitoj reputaciji i strateški planiraju svoje poteze da bi je izgradile ili održale, pritom izbjegavajući rizike koji bi mogli narušiti sliku koju žele projicirati u društvu (više v. u Dinić i Grabovac, 2025).

Online okružje pruža mnogobrojne mogućnosti za kreiranje i kontroliranje slike o sebi jer omogućuje selektivno prezentiranje i manipulaciju informacijama koje drugi dobivaju o nama. U takvome kontekstu osoba može dulje vrijeme održavati poželjnu i idealiziranu sliku o sebi jer je manja vjerojatnost da će je drugi upoznati u stvarnome, svakodnevnom kontekstu koji bi mogao razotkriti nesklad između prezentirane i stvarne slike. U razdoblju početka odraslosti ili nadolazeće odraslosti (engl. *emerging adulthood*) mladi se odrasli posebno intenzivno bave pitanjima tko su, kako žele da ih drugi vide i kakvu ulogu žele imati u društvu (Arnett, 2000). Budući da se u tome razdoblju istražuje identitet, povratna informacija drugih važna je za samopoimanje i održavanje socijalnih odnosa. Ta je informacija osobito bitna mladim odraslima u *online* okružjima na koja su posebno usmjereni, tražeći potvrdu, uspoređujući se s drugima i razvijajući strategije samoprezentiranja. *Online* okružje tako postaje sredina za isprobavanje različitih identiteta i eksperimentiranje uz manji „rizik” u odnosu na *offline* kontekst, odnosno, s većom mogućnošću reguliranja vlastite slike o sebi. U tome se razdoblju stvaraju nove mreže prijatelja, profesionalni kontakti i intimni odnosi pa samoprezentiranje može pomoći u uspostavljanju i održavanju socijalnih i profesionalnih veza, ali, prije svega, u stvaranju pozitivnoga socijalnog dojma (Arnett, 2000).

Online samoprezentiranje virtualna je reprezentacija pojedinca na internetu, koja uključuje korisničke digitalne podatke (Subrahmanyam i Šmahel, 2011). Ono obuhvaća emocije, misli i ideje, kao i socijalne i osobne aspekte identiteta (Subrahmanyam i Šmahel, 2011). U literaturi je opisano nekoliko strategija *online* samoprezentiranja koje se mogu uvrstiti u iskreno naspram lažnoga samoprezentiranja, odnosno iskrivljenoga samoprezentiranja (npr. Michikyan i sur.,

2015). Iako postoji više oblika iskrivljenoga prezentiranja, u ovome je radu fokus na potrebi da se pojedinac prikaže savršenim, idealnim ili u što boljem svjetlu. Perfekcionističko samoprezentiranje označava sklonost prezentiranju slike vlastite savršenosti, uz istodobno prikrivanje nesavršenosti (Hewitt i sur., 2003). U *online* prostoru perfekcionističko samoprezentiranje odnosi se na način na koji osoba nastoji prikazati sebe na internetu, osobito na društvenim mrežama, kao savršenu, besprijekornu i bez mana. Riječ je o obliku samoprezentiranja u kojemu pojedinac pažljivo bira što će objaviti, kako će izgledati i što će reći ili pokazati – sve s ciljem ostavljanja dojma savršene verzije sebe.

Prethodna istraživanja pokazuju da su psihopatija i makijavelizam povezani s neautentičnim *online* samoprezentiranjem (Nitschinsk i sur., 2022). Makijavelizam dodatno pokazuje negativnu povezanost s tendencijom realnomu prezentiranju na *Instagramu* (Geary i sur., 2021) te je povezan sa samoobmanjivanjem kao oblikom *online* lažiranja (Drouin i sur., 2016). Narcizam je povezan s učestalijim uređivanjem fotografija i tendencijom da se pojedinac prikaže fizički privlačnijim (Fox i Rooney, 2015). Iako ne postoje istraživanja koja izravno povezuju mračne crte s perfekcionističkim *online* selfom, može se povući paralela s idealiziranim *online* selfom, s kojim su povezane sve mračne crte, a osobito narcizam (npr. Fox i Rooney, 2015).

Međutim, postavlja se pitanje kojim se mehanizmom može objasniti veza između mračnih crta i perfekcionističkoga *online* selfa. Jedan je od mogućih mehanizama strah od negativne evaluacije, koji predstavlja aspekt socijalne anksioznosti. Prethodna istraživanja pokazala su da su sve crte Mračne trijade pozitivno povezane sa socijalnom anksioznošću (Ebadpoor i sur., 2025), dok druga upućuju na to da su makijavelizam, psihopatija i sadizam bili pozitivni prediktori socijalne anksioznosti, a narcizam je bio negativni prediktor (Jin i sur., 2024). U drugome je istraživanju narcizam, uz psihopatiju, bio negativno povezan sa strahom od negativne evaluacije, dok je makijavelizam bio pozitivno povezan iako te korelacije nisu bile značajne (Brewer i sur., 2024).

Rezultati prethodnih studija stoga ne daju jasnu sliku o odnosu mračnih crta i straha od negativne evaluacije, pri čemu je najveća nedosljednost u slučaju narcizma. U jednome je istraživanju ispitivana upravo medijska uloga straha od negativne evaluacije u odnosu između narcizma i perfekcionističke samoprezentacije, pri čemu je značajna medijacija dobivena samo u slučaju vulnerabilnoga, ali ne i grandioznog narcizma (Schneider i sur., 2025). Nadalje, dok je narcizam bio snažnije povezan sa samoprezentacijom motiviranom socijalnim prihvaćanjem ili uspjehom, makijavelizam je bio snažnije povezan sa „zaštitničkom” samoprezentacijom, motiviranom strahom od socijalnoga odbacivanja (Rauthmann, 2011).

Cilj istraživanja

Cilj je ovoga istraživanja bio ispitivanje medijacijske uloge straha od negativne evaluacije u odnosu između crta Mračne tetrade i strategije *online* samoprezentiranja koja se odnosi na perfekcionistački self. Taj odnos ispitivan je na uzorku mladih koji se nalaze u razdoblju nastupajuće odraslosti jer su tada oni u velikoj mjeri usmjereni na *online* okruženje, društvene mreže i digitalnu komunikaciju (Benvenuti i sur., 2023). Usto, nastupajuća odraslost karakterizirana je intenzivnim istraživanjem identiteta, odnosno različitih uloga u domenama poput obrazovanja, zaposlenja, intimnih odnosa i vrijednosnih sustava, što je praćeno povećanom osjetljivošću na evaluaciju od drugih i traženje socijalne potvrde (Arnett, 2000).

Na temelju teorijskih određenja mračnih crta (npr. Chabrol i sur., 2009; Paulhus i Williams, 2002) i prethodnih istraživanja (González-Hernández i sur., 2023; Klerks i sur., 2024; Schneider i sur., 2025) očekuje se da su makijavelizam i narcizam povezani s perfekcionistačkim *online* selfom, dok kod psihopatije i sadizma ta tendencija nije izražena (H_1).

Nadalje, na temelju prethodnih istraživanja (Brewer i sur., 2024; Jin i sur., 2024) očekuje se drugačiji obrazac veza između mračnih crta i straha od negativne evaluacije (H_2). Naime, očekuje se da će makijavelizam biti pozitivno povezan sa strahom od negativne evaluacije, dok se za narcizam očekuje negativna povezanost. Za psihopatiju rezultati prethodnih istraživanja nisu dosljedni jer su utvrđene i pozitivne i negativne povezanosti (Brewer i sur., 2024; Ebadpoor i sur., 2025; Jin i sur., 2024) pa se može očekivati i neznčajna povezanost. Sadizam dosad nije bio ispitivan u kontekstu straha od negativne evaluacije, no, s obzirom na njegovu visoku povezanost sa psihopatijom (Dinić i sur., 2024), mogao bi se očekivati sličan obrazac kao kod psihopatije.

Konačno, očekuje se značajna medijacijska uloga straha od negativne evaluacije između narcizma i makijavelizma s jedne strane te perfekcionistačkoga *online* selfa s druge strane, dok se u slučaju psihopatije i sadizma ne očekuje značajna medijacija preko straha od negativne evaluacije (H_3). Međutim, pretpostavlja se obrnut smjer medijacijskih učinaka u slučaju narcizma i makijavelizma. Osobe s višim makijavelizmom teže kontroli i manipulaciji dojma te istodobno pokazuju povećanu zabrinutost zbog negativne evaluacije (npr. Ebadpoor i sur., 2025; Jin i sur., 2024). Budući da žele održati sliku kompetentnosti i prihvaćenosti, strah od negativne evaluacije može potaknuti perfekcionistačko *online* samoprezentiranje kao način kontrole vlastite slike u očima drugih. Prema tome, očekuje se da će makijavelizam biti pozitivno povezan sa strahom od negativne evaluacije, koji će onda biti pozitivno povezan s perfekcionistačkim samoprezentiranjem. S druge strane, grandiozni narcizam, kako se uobičajeno mjeri u okviru Mračne trijade/tetrade, povezan je s visokim samopouzdanjem, željom za divljenjem i potrebom da se bude u središtu pažnje (npr. Dinić, Wertag i sur., 2025), kao i s manjom osjetljivošću na kritiku (Brewer i sur., 2024; Jin i sur., 2024). Iako je kod

grandioznoga narcizma prisutna tendencija idealizacije i perfekcionističkoga selfa (npr. Klerks i sur., 2024), moguće je da ta tendencija proizlazi iz potrebe za divljenjem, a ne iz straha od odbacivanja. S obzirom na to, može se očekivati da će narcizam biti negativno povezan sa strahom od negativne evaluacije, koji je potom pozitivno povezan s perfekcionističkim samoprezentiranjem. Drugim riječima, narcizam će biti pozitivno povezan s perfekcionističkim samoprezentiranjem preko nižega straha od negativne evaluacije.

Metoda

Sudionici

Istraživanje je obuhvatilo 320 sudionika (63.4 % ženskoga spola) iz Srbije u dobi od 18 do 25 godina ($M=20.97$, $SD=1.57$), što se smatra razdobljem nadolazeće odraslosti (Arnett, 2000). Dodatnih kriterija za uključivanje ili isključivanje nije bilo. Većina sudionika bili su studenti (78.4 %), 15 % imalo je završenu osnovnu ili srednju školu, 5 % završen fakultet ili viši stupanj studija, 1.3 % završenu višu školu, dok 0.3 % sudionika nije odgovorilo na pitanje o obrazovanju.

Mjerni instrumenti

Kratka Mračna tetrađa (engl. *Short Dark Tetrad*, SD4; Paulhus i sur., 2021; za srpsku adaptaciju v. Dinić i sur., 2024) sastoji se od 28 čestica na petostupanjskoj skali slaganja (1 = *uopće se ne slažem*, 5 = *u potpunosti se slažem*), pri čemu po sedam čestica mjeri svaku od mračnih crta: makijavelizam, narcizam, psihopatiju i sadizam (v. *Prilog A*).

Kratka skala straha od negativne evaluacije (engl. *Brief Fear of Negative Evaluation Scale*, Brief-FNE; Leary, 1983; za srpsku adaptaciju v. Randelović i Želeskov Đorić, 2017) sastoji se od 12 čestica koje se ocjenjuju na petostupanjskoj skali (od 1 = *uopće nije karakteristično za mene* do 5 = *izrazito je karakteristično za mene*). Instrument se nalazi u *Prilogu B*.

Skala perfekcionističkoga online samoprezentiranja (engl. *Perfectionistic Online Self-Presentation Scale*) preuzeta je iz rada Feliha (2019) te obuhvaća osam čestica iz Skale perfekcionističkoga samoprezentiranja (Hewitt i sur., 2003, 2011) prilagođenih tako da odražavaju *online* samoprezentiranje na platformama društvenih mreža. Skala uključuje osam čestica koje se ocjenjuju na petostupanjskoj skali (od 1 = *uopće se ne slažem* do 5 = *potpuno se slažem*) i koje obuhvaćaju dva aspekta perfekcionističkoga samoprezentiranja: prikaz savršenstva i neotkrivanje nesavršenosti. Skala je u ovome istraživanju prvi put korištena na srpskome jeziku, pri čemu ju je na srpski jezik prevela autorica rada, a povratno ju je preveo profesionalni lektor. Budući da su se prijevod i povratni prijevod podudarali, nisu bile potrebne dodatne izmjene čestica. S obzirom na to da se ta skala prvi put koristi na srpskome jeziku, provedena je provjera faktorske strukture s pomoću

eksploratorne faktorske analize (metoda glavnih osi). Paralelna analiza pokazala je izdvajanje jednog faktora (karakteristični korijeni iznosili su 3.49 i 1.16, dok su prema paralelnoj analizi na temelju 1000 simuliranih uzoraka na 95. percentilu iznosili 1.32 i 1.21). Prvi faktor objašnjava 38.59 % zajedničke varijance, a sve čestice imaju značajna i visoka faktorska opterećenja (.40 – .89), osim negativno formuliranih čestica (čestica 8: -.06; čestica 7: -.03). Da bi rezultati bili usporedivi s prethodnim istraživanjima, zadržane su sve čestice skale. Instrument se nalazi u *Prilogu C*.

Deskriptivni podaci i alfa-koeficijenti pouzdanosti prikazani su u Tablici 1.

Postupak

Sudionici su upitnike ispunjavali *online*, a regrutirali su ih studenti psihologije u okviru svojih predispitnih obveza. Svaki je student imao zadatak animirati pet sudionika u skladu s kvotama za spol i dob, a koji bi u cijelosti ispunili upitnike. Istraživanje je odobrilo Etičko povjerenstvo Odseka za psihologiju Filozofskoga fakulteta u Novome Sadu. Podaci su prikupljeni u 3. i 4. mjesecu 2023. godine.

Obrada podataka

Najprije su prikazane korelacije među svim varijablama, a zatim je u makrou PROCESS v.4.2. (Hayes, 2022) za IBM SPSS testiran medijacijski model. U okviru modela jedna je mračna crta postavljena kao prediktor, dok su preostale crte kontrolirane, sa spolom i dobi sudionika, pa su tako testirana ukupno četiri modela. Iako su testirana četiri modela, sve su varijable uvedene u svaki model te su pokazatelji za ukupni model uvijek isti. Značajnost medijacijskih putova provjeravana je pomoću *p*-razine značajnosti ($p < .05$) i 95 %-tnoga intervala pouzdanosti dobivenoga na 5000 uzoraka *bootstrap*, pri čemu se doprinos smatra značajnim ako njegov interval pouzdanosti ne obuhvaća nulu. U medijacijskim modelima možemo razlikovati tri tipa medijacije: 1) komplementarnu medijaciju u kojoj su neizravni i izravni učinak značajni i u istome smjeru; 2) kompetitivnu medijaciju u kojoj su neizravni i izravni učinak značajni i u suprotnim smjerovima; 3) medijaciju samo putem neizravnog učinka, u kojoj je neizravni učinak značajan, a izravni nije (više v. u Hair i sur., 2021).

Rezultati

Deskriptivni podaci i korelacije među varijablama

Izraženost straha od negativne evaluacije u skladu je s prethodnim istraživanjem na srpskoj populaciji (Randelović i Želeskov Đorić, 2017), kao i izraženost mračnih crta (Dinić i sur., 2024), pri čemu su rezultati za makijavelizam nešto viši u odnosu na rezultate na ostalim crtama. Vrijednosti asimetrije (*Sk* u rasponu od -0.03 do 1.05,

$SE = 0.14$) i spljoštenosti (Ku u rasponu od -0.35 do 1.21 , $SE = 0.27$) za sve varijable nalazile su se unutar preporučenih granica za približno normalnu distribuciju (± 2 ; v. Dinić, 2019).

Perfekcionistički *online* self pozitivno je povezan s makijavelizmom i narcizmom, kao i sa strahom od negativne evaluacije, dok su korelacije sa psihopatijom i sadizmom neznčajne (Tablica 1.). Strah od negativne evaluacije pokazuje pozitivnu povezanost samo s makijavelizmom, a negativnu povezanost s ostalim mračnim crtama. Sve su korelacije niske do umjerene. Kada je riječ o korelacijama sa spolom, muški spol pokazuje više rezultate na svim mračnim crtama, a ženski na strahu od negativne evaluacije, dok u odnosu na perfekcionistički *online* self nema značajne povezanosti. Usto, dob značajno negativno korelira samo s perfekcionističkim *online* selfom. S obzirom na korelacije koje ostvaruju spol i starost, one su uvedene kao kontrolne varijable u sljedećim analizama.

Tablica 1.

Deskriptivni podaci, alfa-pouzdanosti i korelacije među varijablama

	1	2	3	4	5	6	7
1. Perfekcionistički <i>online</i> self	1						
2. Makijavelizam	.26***	1					
3. Narcizam	.12*	.22***	1				
4. Psihopatija	-.03	.16**	.39***	1			
5. Sadizam	-.03	.35***	.19***	.52***	1		
6. Strah od negativne evaluacije	.32***	.11 ⁺	-.16**	-.20***	-.11 ⁺	1	
7. Spol	.09	-.21***	-.16**	-.25***	-.45***	.17**	1
8. Dob	-.13*	-.02	-.06	-.04	-.02	-.01	-.09
<i>M</i>	2.37	3.09	2.78	1.88	2.17	2.98	-
<i>SD</i>	0.73	0.68	0.85	0.66	0.85	0.87	-
α	.74	.60	.79	.70	.76	.74	-

Napomena: Spol: 0 – muški spol, 1 – ženski spol.

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$. ⁺ $p < .06$.

Medijacijski model

Medijacijski model bio je značajan, $R = .42$, $F(5, 314) = 13.58$, $p < .001$, a skup prediktorskih varijabli objašnjava 18 % varijance perfekcionističkoga *online* selfa. Treba napomenuti da je učinak straha od negativne evaluacije na perfekcionistički *online* self (b put) pozitivan i značajan ($\beta = .29$, 95 %, CI [0.15, 0.33], $p < .001$). Makijavelizam i narcizam pokazuju značajne i pozitivne izravne učinke na perfekcionistički *online* self (Tablica 2.), što upućuje na to da su više vrijednosti tih crta povezane s izraženijom težnjom perfekcionističkomu samopredstavljanju u

online okružju. Obje crte, također, ostvaruju značajne neizravne učinke putem straha od negativne evaluacije, ali je smjer medijacije u suprotnim smjerovima. Makijavelizam je pozitivno povezan sa strahom od negativne evaluacije, koji je, pak, pozitivno povezan s perfekcionistačkim *online selfom*. S druge strane, narcizam je negativno povezan sa strahom od negativne evaluacije, koji je potom pozitivno povezan s perfekcionistačkim *online selfom*. Drugim riječima, što je narcizam viši, to je strah od negativne evaluacije niži, ali istodobno je izraženija tendencija predstavljanja u perfekcionistačkome svjetlu. Dakle, makijavelizam je pozitivno povezan s perfekcionistačkim predstavljanjem, i izravno, i putem pojačanoga straha od evaluacije (komplementarna medijacija), dok je narcizam, također, pozitivno povezan s perfekcionistačkim predstavljanjem, ali i putem nižega straha od negativne evaluacije (kompetitivna medijacija).

Psihopatija ne pokazuje značajan izravni učinak, ali ostvaruje značajan neizravni učinak. Viša psihopatija povezana je s manjim strahom od negativne evaluacije, a time i s manjom tendencijom perfekcionistačkomu *online selfu* (komplementarna medijacija). Nakraju, sadizam ne ostvaruje ni značajan izravni ni neizravni učinak.

Tablica 2.

Učinci crta Mračne tetrade na perfekcionistački online self, uz medijacijski učinak straha od negativne evaluacije

	Izravni učinak (c')	Učinak na strah od negativne evaluacije (a)	Neizravni učinak (a × b)	Ukupan učinak (c)
Makijavelizam	.24*** [.14, .37]	.18*** [.09, .39]	.06 [.02, .10]	.29 [.19, .44]
Narcizam	.15*** [.03, .22]	-.11 [-.24, .00]	-.04 [-.08, -.01]	.10 [-.02, .18]
Psihopatija	-.01 [-.15, .13]	-.15* [-.37, -.02]	-.04 [-.08, -.01]	-.05 [-.20, .09]
Sadizam	-.07 [-.17, .06]	.00 [-.15, .17]	-.02 [-.07, .02]	-.12 [-.22, .01]
Spol	.07 [-.07, .27]	.16** [.07, .51]	-	-
Dob	-.12* [-.10, -.01]	.00 [-.06, .06]	-	-

Napomena. 95 % intervali pouzdanosti (CI) prikazani su uglatim zagradama.

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

Rasprava

Cilj je ovoga istraživanja bio ispitati medijacijsku ulogu straha od negativne evaluacije u odnosu između crta Mračne tetrade i prezentiranja sebe kao savršenoga i idealnoga u *online* okružju. Rezultati pokazuju da makijavelizam i narcizam imaju značajan izravan i pozitivan učinak na perfekcionistački *online self*, dok psihopatija i sadizam ne ostvaruju značajan izravni učinak. Taj je nalaz u skladu s hipotezom H_1 i prethodnim istraživanjima (npr. Klerks i sur., 2024; Schneider i sur., 2025). Iako pojedina istraživanja upućuju na to da osobe s izraženijim „mračnijim” crtama

općenito manje mare za to kakav dojam ostavljaju i ne pokazuju osobitu sklonost uljepšavanju osobne prezentacije (npr. Kowalski i sur., 2018), rezultati ovoga istraživanja sugeriraju da narcizam i makijavelizam ipak prate tendenciju kreiranja idealizirane, perfekcionistačke slike o sebi, barem kada je riječ o *online* okružju. Naime, *online* okružje ne pruža jednostavnu ili trenutačnu provjeru autentičnosti nečijega predstavljanja i omogućuje veći stupanj manipulacije vlastitom slikom, stoga otvara prostor za održavanje idealizirane, društveno poželjne i kontrolirane verzije sebe.

Dalje, rezultati pokazuju da makijavelizam ostvaruje pozitivan učinak na strah od negativne evaluacije, a psihopatija negativan. Rezultati su djelomično u skladu s hipotezom H_2 , tj. potvrđen je samo očekivani učinak makijavelizma, ali ne i ostalih mračnih crta. Za psihopatiju su prethodna istraživanja pokazala nedosljedan obrazac (Brewer i sur., 2024; Ebadpoor i sur., 2025; Jin i sur., 2024). U ovome je istraživanju dobiveno da je psihopatija povezana s neosjetljivošću na mišljenje drugih, što je u skladu s prethodnim istraživanjima u kojima je psihopatija bila negativno povezana s upravljanjem dojmom (npr. Kowalski i sur., 2018). Ta tendencija odražava generalni interpersonalni stil psihopatije koji karakterizira nemar i nezainteresiranost za druge (Dinić i sur., 2020; Paulhus i Williams, 2002). Potom, narcizam ne ostvaruje učinak na strah od negativne evaluacije, ali ostvaruje značajnu korelaciju u očekivanome, negativnom smjeru. Moglo bi se zaključiti da je (grandiozni) narcizam, uslijed usmjerenosti na sebe, povezan s neuvažavanjem tuđega mišljenja i evaluacije, čime se održava superiorno viđenje sebe. Ipak, kada su sve crte uvedene u model, narcizam ne ostvaruje značajan učinak na strah od negativne evaluacije, uslijed parcijalizacije zajedničke varijance.

Glavni je rezultat ovoga istraživanja potvrđivanje medijacijske uloge straha od negativne evaluacije u odnosu između mračnih crta i perfekcionistačkoga *online* samoprezentiranja (hipoteza H_3). Međutim, medijacijski učinak nije jednak za sve crte. U slučaju makijavelizma i psihopatije on je komplementaran, dok je u slučaju narcizma kompetitivan. Kada je riječ o psihopatiji, komplementaran je učinak u negativnome smjeru – psihopatija je negativno povezana sa strahom od negativne evaluacije i s perfekcionistačkim *online* selfom, tj. negativno je povezana s perfekcionistačkim *online* selfom uslijed niskoga straha od negativne evaluacije. Iako psihopatija ne ostvaruje izravni učinak, taj rezultat upućuje na to da su osobe s povišenom psihopatijom doista manje opterećene time kakav dojam ostavljaju na druge, stoga se ne trude ostaviti pozitivan dojam ni u *online* okružju. Nadalje, može se pretpostaviti da kod psihopatije postoji sklonost prezentiranju sebe kao opasne ili zastrašujuće osobe (npr. Kowalski i sur., 2018).

Međutim, izostanak izravnoga učinka i odsutnost značajne korelacije s perfekcionistačkim *online* selfom sugeriraju da kod psihopatije ne postoji dosljedno korištenje te strategije te da, primjerice, među osobama s povišenom psihopatijom ima onih koje se prikazuju ranjivima, ali i onih koje se prikazuju savršenima, kao i da ima onih koji pribjegavaju različitim strategijama samoprezentiranja. U *online*

okružju eksperimentiranje s različitim načinima samoprezentiranja osobito je lako izvedivo. Prethodna istraživanja pokazuju da je psihopatija pozitivno povezana s neautentičnim *online* predstavljanjem (Nitschinsk i sur., 2022) pa je vjerojatnije da će biti povezana s raznolikim strategijama predstavljanja nego s dosljedno perfekcionistačkom prezentacijom. Dakle, iako se očekivalo da strah od negativne evaluacije neće imati značajan medijacijski učinak na odnos psihopatije te sadizma s jedne strane i perfekcionistačkoga *online* selfa s druge strane (hipoteza H_3), ta očekivanja nisu potvrđena. Buduća bi istraživanja trebala detaljnije ispitati povezanost psihopatije sa širim spektrom neautentičnih oblika samoprezentiranja, kako u *online*, tako i u *offline* okružju.

Kada je riječ o makijavelizmu, on je povezan s većim strahom od negativne evaluacije, koji potom doprinosi većoj tendenciji predstavljanja sebe kao savršenoga u *online* okružju. Budući da su reputacija i društveni status posebno važni osobama s višim makijavelizmom (npr. Dinić i Grabovac, 2025), moguće je da povećan strah od negativne evaluacije potiče još intenzivnije reguliranje vlastite *online* slike da bi se očuvala socijalno poželjna reputacija. Prema tome, taj je aspekt hipoteze H_3 potvrđen.

Naposlijetku, pokazano je da je narcizam povezan s perfekcionistačkim samoprezentiranjem preko niskoga straha od negativne evaluacije, čime je taj aspekt hipoteze H_3 potvrđen. Može se zaključiti da je narcizam povezan s tendencijom idealizaciji sebe dijelom zbog neuvažavanja mišljenja drugih ljudi, ali je također moguće da je riječ o dijelu namjerne strategije samoprezentiranja. Naime, osobe s povišenim grandioznim narcizmom imaju tendenciju prikazivati sebe kao savršene, kompetentne, otporne, mentalno jake, ali istodobno i kao samodostatne i emocionalno neovisne o procjeni drugih (npr. Hart i sur., 2022). Bilo da je riječ o aspektu samoprezentacijskoga stila ili o stvarnoj neosjetljivosti na kritiku i tuđe mišljenje, grandiozni narcizam povezan je sa smanjenim strahom od negativne evaluacije, što omogućuje veće korištenje samoprezentirajućih strategija u *online* prostoru.

Ovo istraživanje ima nekoliko ograničenja. Prvo, uzorak je prigodan, što ograničava mogućnost generalizacije dobivenih rezultata. To dalje otvara mogućnost da su u uzorku sudjelovali suradljiviji ispitanici, tj. oni s manje izraženim mračnim crtama. Međutim, deskriptivni pokazatelji oblika distribucije upućuju na to da se podaci na svim varijablama distribuiraju normalno, tj. da uzorak ipak obuhvaća širi raspon individualnih razlika u mračnim crtama iako se mogućnost podzastupljenosti ekstremnih vrijednosti ne može u potpunosti isključiti. Drugo, budući da nije riječ o longitudinalnoj studiji, nije moguće zaključivati o smjeru kauzalnosti unutar medijacijskih modela. Treće, korištene su mjere samoprocjene, koje mogu biti podložne davanju socijalno poželjnih odgovora unatoč anonimnosti sudionika. Ipak, neka istraživanja upućuju na to da postoji konvergencija između samoprocjena mračnih crta i procjena koje daju drugi, odnosno, da su samoprocjene mračnih crta valjane (Rico-Bordera i sur., 2024). Četvrto, budući da je Skala perfekcionistačkoga

online samopredstavljanja u ovome radu korištena prvi put, njezine su psihometrijske karakteristike ispitane na osnovnoj razini pa su u budućim istraživanjima poželjne daljnje provjere.

Unatoč ograničenjima rezultati ove studije pružaju važne uvide u odnos antagonističkih crta i taktika samoprezentiranja. Ponajprije, rezultati potvrđuju nalaze prethodnih istraživanja o različitim relacijama mračnih crta i taktika samoprezentiranja (npr. Hart i sur., 2022; Rauthmann, 2011), proširujući uvide na *online* okružje. Potom, rezultati upućuju na potencijalni mehanizam straha od negativne evaluacije u odnosu mračnih crta i taktika samoprezentiranja te pokazuju da taj medijacijski učinak nije jednak za sve crte. Naposljetku, s obzirom na to da mračne crte ostvaruju različite učinke, rezultati imaju implikacije na shvaćanje odnosa mračnih crta i dovode u pitanje sagledavanje mračnih crta s pomoću jedinstvenoga D-faktora (Moshagen i sur., 2018). Naime, pretpostavka jedinstvenoga faktora podrazumijeva da će sve mračne crte imati jednake odnose s drugim i ishodnim varijablama, dok rezultati ovoga istraživanja pokazuju da se mračne crte međusobno razlikuju prema učincima koje ostvaruju, zbog čega bi njih, kao i njihove učinke, trebalo promatrati zasebno.

Literatura

- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Benvenuti, M., Arnett, J. J. i Mazzoni, E. (2023). Emerging adulthood and media use: Latest research and future directions. *Journal of Media Psychology: Theories, Methods, and Applications*, 35(5), 253–255. <https://doi.org/10.1027/1864-1105/a000393>
- Brewer, G., Burnham, C., Drysdale, S., Katsouris, A., Mosey, E. i Lyons, M. (2024). Bystander barriers in sexual harassment – Associations with the Dark Triad and social anxiety. *Personality and Individual Differences*, 217, 1–4. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112446>
- Campbell, W. K. i Campbell, S. M. (2009). On the self-regulatory dynamics created by the particular benefits and costs of narcissism: A contextual reinforcement model and examination of leadership. *Self and Identity*, 8, 214–232. <https://doi.org/10.1080/15298860802505129>
- Chabrol, H., Van Leeuwen, N., Rodgers, R. i Séjourné, N. (2009). Contributions of psychopathic, narcissistic, Machiavellian, and sadistic personality traits to juvenile delinquency. *Personality and Individual Differences*, 47(7), 734–739. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.06.020>

- Čopková, R. (2023). Choosing assertive or defensive self-presentation: The role of Dark Triad and perceived socioeconomic status in self-esteem maintaining. *Journal of Psychological and Educational Research*, 31(1), 7–26.
https://www.marianjournals.com/files/JPER_articles/JPER_31_1_2023/Čopková_JPER_2023_31_1_7_26.pdf
- Dinić, B. (2019). *Principi psihološkog testiranja*. Filozofski fakultet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija. <https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-540-2>
- Dinić, B. M., Buckels, E. E. i Kovačević, N. (2024). The Short Dark Tetrad (SD4): Measurement invariance across Serbian and Canadian samples and further validation. *European Journal of Psychological Assessment*. Advance Article.
<https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000864>
- Dinić, B. M., Costantini, G., Papageorgiou, K. A., Bonfá-Araujo, B., Grabovac, B., Žemojtel-Piotrowska, M., Ankit, A., Wertag, A., Kornienko, D., Tripathi, P., Kyriazos, T., Zhang, J., Poga, M. i Tomašević, A. (2025). The Short Dark Triad across 14 cultures: A novel network-based invariance approach. *Personality and Individual Differences*, 205, članak 113321. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2025.113321>
- Dinić, B. M. i Grabovac, B. (2025). Machiavellianism. U: K. A. Papageorgiou (Ur.), *Research Handbook on the Dark Triad* (str. 23–39). Edward Elgar Publishing.
<https://doi.org/10.4337/9781035322763.00009>
- Dinić, B. M., Jevremov, T. i Wertag, A. (2025). Trends in research of narcissism – A bibliometric analysis. U: A. Wertag i B. M. Dinić (Ur.), *Psychology of narcissism – Theory, research trends, interpersonal relations and digital impact*. IntechOpen.
<https://doi.org/10.5772/intechopen.1011491>
- Dinić, B. M., Wertag, A., Sokolovska, V. i Tomašević, A. (2020). Centrality and redundancy of the Dark Tetrad traits. *Personality and Individual Differences*, 155, članak 109621.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109621>
- Deluga, R. J. (1997). Relationship among American presidential charismatic leadership, narcissism, and rated performance. *The Leadership Quarterly*, 8(1), 49–65.
[https://doi.org/10.1016/S1048-9843\(97\)90030-8](https://doi.org/10.1016/S1048-9843(97)90030-8)
- Drouin, M., Miller, D., Wehle, S. M. J. i Hernandez, E. (2016). Why do people lie online? “Because everyone lies on the internet”. *Computers in Human Behavior*, 64, 134–142.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.06.052>
- Ebadpoor, A., Nikooy, M. i Mohammadkhani, P. (2025). Modeling the Dark Triad of Personality (Machiavellianism, Psychopathy, and Narcissism) based on feelings of inferiority, anxiety, and social rejection with the mediating role of attachment styles in adolescents with the experience of running away from home. *Mental Health and Life Style Journal*, 3(1), 1–12. <https://doi.org/10.61838/mhlj.3.1.13>
- Feliho, M. L. (2019). *Perfect online self-presentation: Don't believe the hype! The relationship between perfectionism, perfectionistic online self-presentation and depression among French speaking African social media users*. [Diplomski rad, Tilburg University]. <https://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=148424>

- Fox, J. i Rooney, M. C. (2015). The Dark Triad and trait self-objectification as predictors of men's use and self-presentation behaviors on social networking sites. *Personality and Individual Differences*, 76, 161–165. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.12.017>
- Galán, M., Pineda, D., Rico-Bordera, P., Piqueras, J. A. i Martínez-Martínez, A. (2023). Are the dark personalities sincere? Connections between the Dark Triad and the Big Three. *Current Issues in Personality Psychology*, 12(3), 178–184. <https://doi.org/10.5114/cipp/169801>
- Geary, C., March, E. i Grieve, R. (2021). Insta-identity: Dark personality traits as predictors of authentic self-presentation on Instagram. *Telematics and Informatics*, 63, članak 101669. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2021.101669>
- González-Hernández, J., Baños, R., Morquecho-Sánchez, R., Pineda-Espejel, H. A. i Chamorro, J. L. (2023). Perfectionism patterns, dark personality, and exercise addiction trend in high-intensity sports. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 21, 308–320. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00595-y>
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., Sarstedt, M., Danks, N. P. i Ray, S. (2021). *Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) Using R*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-80519-7_7
- Hart, W., Breeden, C. J., Lambert, J. i Kinrade, C. (2022). Dark triad constructs blend facets with heterogenous self-presentation tactic use profiles. *Personality and Individual Differences*, 184, članak 111193. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111193>
- Hayes, A. F. (2022). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach* (3. izdanje). The Guilford Press.
- Hewitt, P. L., Blasberg, J. S., Flett, G. L., Besser, A., Sherry, S. B., Caelian, C., Papsdorf, M., Cassels, T. G. i Birch, S. (2011). Perfectionistic self-presentation in children and adolescents: Development and validation of the Perfectionistic Self-Presentation Scale-Junior Form. *Psychological Assessment*, 23(1), 125–142. <https://doi.org/10.1037/a0021147>
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., Sherry, S. B., Habke, M., Parkin, M., Lam, R. W., McMurtry, B., Ediger, E., Fairlie, P. i Stein, M. B. (2003). The interpersonal expression of perfection: Perfectionistic self-presentation and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(6), 1303–1325. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.6.1303>
- Jin, W., Zhan, T., Geng, Y., Shi, Y., Hu, W. i Ye, B. (2024). Social appearance anxiety among the dark tetrad and self-concealment. *Scientific Reports*, 14(1), članak 4667. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-55422-w>
- Klerks, M., Dumitrescu, R. i De Caluwé, E. (2024). The relationship between the Dark Triad and academic burnout mediated by perfectionistic selfpresentation. *Acta Psychologica*, 250, članak 104499. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2024.104499>
- Kowalski, C. M., Rogoza, R., Vernon, P. A. i Schermer, J. A. (2018). The Dark Triad and the self-presentation variables of socially desirable responding and self-monitoring. *Personality and Individual Differences*, 120, 234–237. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.09.007>

- Leary, M. R. (1983). A brief version of the Fear of Negative Evaluation Scale. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 9, 371–376. <https://doi.org/10.1177/0146167283093>
- Michikyan, M., Dennis, J. i Subrahmanyam, K. (2015). Can you guess who I am? Real, ideal, and false self-presentation on Facebook among emerging adults. *Emerging Adulthood*, 3(1), 35–44. <https://doi.org/10.1177/2167696814532442>
- Moshagen, M., Hilbig, B. E. i Zettler, I. (2018). The dark core of personality. *Psychological Review*, 125(5), 656–688. <https://doi.org/10.1037/rev0000111>
- Nitschinsk, L., Tobin, S. J. i Vanman, E. J. (2022). The dark triad and online self-presentation styles and beliefs. *Personality and Individual Differences*, 194, članak 111641. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111641>
- Paulhus, D. L., Buckels, E. E., Trapnell, P. D. i Jones, D. N. (2021). Screening for dark personalities: The Short Dark Tetrad (SD4). *European Journal of Psychological Assessment*, 37(3), 208–222. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000602>
- Paulhus, D. L. i Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6)
- Randelović, K. i Želeskov Đorić, J. (2017). Fear of negative evaluation and social anxiety in the context of the revised reinforcement sensitivity theory. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini*, 47(3), 239–259. <https://doi.org/10.5937/ZRFFP47-14985>
- Rauthmann, J. F. (2011). Acquisitive or protective self-presentation of dark personalities? Associations among the Dark Triad and self-monitoring. *Personality and Individual Differences*, 51(4), 502–508. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.05.008>
- Rico-Bordera, P., Pineda, D., Galán, M. i Piqueras, J. A. (2025). Assessing dark personality traits with observer reports: A meta-analysis of inter-rater agreement on the Dark Triad and Dark Tetrad traits. *Personality and Mental Health*, 19(1), članak e1639. <https://doi.org/10.1002/pmh.1639>
- Schneider, S., Kornberger, S., Aßmuth, A. A. i Mokros, A. (2025). Am I (not) perfect? Fear of failure mediates the link between vulnerable narcissism and perfectionism. *Behavioral Sciences*, 15(9), članak 1214. <https://doi.org/10.3390/bs15091214>
- Subrahmanyam, K. i Šmahel, D. (2011). *Digital youth: The role of media in development*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4419-6278-2>

Who Cares About Others' Opinions? The Mediating Role of Fear of Negative Evaluation in the Relationship Between Dark Tetrad Traits and the Perfectionistic Online Self

Abstract

The aim of this study was to examine the relationship between Dark Tetrad traits and a perfectionistic online self-presentation strategy, with particular focus on the mediating role of fear of negative evaluation in these associations. A sample of 320 participants (63.4% female) in early adulthood (18–25 years) completed Serbian adaptations of the Short Dark Tetrad, the Brief Fear of Negative Evaluation Scale, and the Perfectionistic Online Self-Presentation Scale. The results of the mediation analysis indicated that Machiavellianism and (grandiose) narcissism had direct positive effects on the tendency toward a perfectionistic online self and also demonstrated indirect effects via fear of negative evaluation. Narcissism was positively associated with a perfectionistic online self through lower fear of negative evaluation. In other words, higher levels of narcissism were related to lower fear of negative evaluation, yet simultaneously to a stronger tendency toward perfectionistic online self-presentation. In contrast, Machiavellianism was positively associated with a perfectionistic online self through higher fear of negative evaluation. Furthermore, psychopathy was negatively associated with a perfectionistic online self through lower fear of negative evaluation, whereas sadism showed neither significant direct nor indirect effects. The findings reveal differentiated patterns of associations between Dark Tetrad traits and perfectionistic online self-presentation strategies, highlighting the distinct regulatory role of fear of negative evaluation in shaping digital identity.

Keywords: Dark Tetrad, Dark Triad, self-presentation, perfectionistic online self, fear of negative evaluation

Primljeno: 3. 12. 2025.

Međunarodna licenca / International License
Imenovanje – Dijeli pod istim uvjetima / Attribution – ShareAlike

Srpska adaptacija Kratke Mračne tetrade (Dinić i sur., 2024)

Skala za odgovaranje: od 1 = *uopšte se ne slažem* do 5 = *u potpunosti se slažem*

1. Nije mudro odavati svoje tajne.
2. Po svaku cenu, moraš da se postaraš da važni ljudi budu na tvojoj strani.
3. Treba izbegavati direktni sukob sa drugima jer će ti možda biti od koristi u budućnosti.
4. Ne privlači pažnju na sebe ako želiš da bude po tvome.
5. Manipulisanje situacijom zahteva planiranje.
6. Laskanje je dobar način da pridobiješ ljude.
7. Volim kada lukav plan uspe.
8. Ljudi me vide kao rođenog vođu.
9. Imam poseban talenat da ubeđujem druge ljude.
10. Zajedničke aktivnosti znaju biti dosadne bez mene.
11. Znam da sam poseban jer mi ljudi to stalno govore.
12. Imam neke izuzetne kvalitete.
13. Verovatno ću postati zvezda u nekoj oblasti.
14. Volim da se pravim važan s vremena na vreme.
15. Ljudi često govore da sam van kontrole.
16. Sklon sam da se borim protiv autoriteta i njihovih pravila.
17. Učestvovao sam u tučama češće nego većina ljudi mojih godina i pola.
18. Prvo se upustim u nešto, pa onda postavljam pitanja.
19. Imao sam problema sa zakonom.
20. Ponekad upadam u opasne situacije.
21. Ljudi koji se kače sa mnom uvek zažale zbog toga.
22. Uzbuduje me kad gledam borbe pesnicama.
23. Zaista uživam u nasilnim filmovima i video igrama.
24. Zabavno je kad idioti padnu ravno na svoje lice.
25. Uživam da gledam nasilne sportove.
26. Neki ljudi zaslužuju da pate.
27. Samo iz zabave sam rekao zlobne stvari na društvenim mrežama.
28. Znam kako da povredim nekoga samo rečima.

Ključ za skorovanje:

Makijavelizam – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Narcizam – 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Psihopatija – 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Sadizam – 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28

Prilog B

Srpska adaptacija Kratke skale straha od negativne evaluacije (Randelović i Želeskov Đorić, 2017)

Skala za odgovaranje: od 1 = *uopšte nije karakteristično za mene* do 5 = *izrazito je karakteristično za mene*

1. Brinem o tome šta će ljudi o meni misliti, čak i kada znam da to nema nikakvog praktičnog značaja.
2. Često se plašim da će drugi ljudi primetiti moje nedostatke.
- 3R. Retko kada brinem o tome kakav utisak ostavljam na nekoga.
4. Plašim se da me drugi ljudi neće prihvatiti.
5. Plašim se da će me ljudi kritikovati zbog nečega.
- 6R. Ne brinem se čak i ako znam da drugi stiču nepovoljan utisak o meni.
- 7R. Ne brine me šta drugi ljudi misle o meni.
8. Kada razgovaram sa drugima, brinem o tome šta bi oni mogli da misle o meni.
9. Obično brinem o tome kakav utisak ostavljam.
- 10R. Ne uzbuđujem se i kada znam da me neko procenjuje.
11. Ponekad mislim da previše brinem o tome šta drugi ljudi o meni misle.
12. Često brinem da pred drugima ne kažem ili ne uradim nešto pogrešno.

Napomena. Čestice označene slovom R potrebno je rekodirati.

Prilog C

Srpska adaptacija Skale perfekcionistačke onlajn samoprezentacije (prvi put korištena u ovome radu)

Skala za odgovaranje: od 1 = *uopšte se ne slažem* do 5 = *u potpunosti se slažem*

1. Na društvenim mrežama moram uvek da izgledam najbolje što mogu.
2. Na društvenim mrežama moram uvek da izgledam kao da stvari radim savršeno.
3. Na društvenim mrežama težim da budem savršen/a.
- 4R. Nije mi važno da budem savršen/a na društvenim mrežama.
5. Puno mislim o greškama koje sam napravio/la na društvenim mrežama.
6. Osećam se loše ukoliko ne izgledam savršeno na društvenim mrežama.
7. Treba uvek da držim svoje probleme podalje od društvenih mreža.
- 8R. U redu je priznati grešku na društvenim mrežama.

Napomena. Čestice označene slovom R potrebno je rekodirati.

